EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.5.3
KOM(2010)209 galutinis

2010/0113 (NLE)

Pasiūlymas

Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių atstovų sprendimas

dėl protokolo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Jungtinių Amerikos Valstijų oro susisiekimo susitarimas, pasirašymo ir laikino taikymo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. Pasiūlymo aplinkybės

- **Pasiūlymo pagrindas ir tikslai**

2008 m. kovo 30 d. pradėtas laikinai taikyti 2007 m. balandžio 25 ir 30 d. pasirašytas Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Jungtinių Amerikos Valstijų oro susisiekimo susitarimas (toliau – 2007 m. ES ir JAV oro susisiekimo susitarimas).

Pagal 2007 m. ES ir JAV oro susisiekimo susitarimo 21 straipsnį 2008 m. gegužę Komisija pradėjo antrojo etapo derybas su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis. Derybų pažangą Taryba įvertino 2009 m. gruodį ir 2010 m. kovą. Po aštuonių antrojo etapo derybų raundų, 2010 m. kovo 25 d. susitarta dėl protokolo, kuriuo iš dalies keičiamas 2007 m. ES ir JAV oro susisiekimo susitarimas, projekto.

Protokolu siekiama:

- užsienio investuotojams suteikti papildomų galimybių investuoti į oro susisiekimo sektorių,

- dar labiau atverti rinką, įskaitant didesnes galimybes ES oro susisiekimo bendrovėms dalyvauti teikiant JAV Vyriausybės finansuojamas oro susisiekimo paslaugas, ir

- toliau stiprinti bendradarbiavimą visų aviacijos politikos krypčių reguliavimo srityje, visų pirma sprendžiant aviacijos poveikio aplinkai problemas.

- **Bendrosios aplinkybės**

2007 m. sudarius ES ir JAV oro susisiekimo susitarimą labai pakito santykiai transatlantinio oro susisiekimo srityje, kadangi juo oro susisiekimo bendrovėms suteikta naujų komercinės veiklos laisvių ir sudarytas platus pagrindas bendradarbiavimui su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis reguliavimo srityje įvairiais klausimais. 2007 m. ES ir JAV oro susisiekimo susitarimas labai naudingas Europos oro susisiekimo bendrovėms, oro uostams ir oro susisiekimo paslaugų vartotojams.

Tačiau ES siekė įgyti naujų investavimo ir patekimo į rinką galimybių. Todėl 2007 m. ES ir JAV oro susisiekimo susitarimo 21 straipsnyje nustatytas neišsamus ypač svarbių antrojo etapo derybų klausimų sąrašas, įskaitant naujas investavimo ir patekimo į rinką galimybes, taip pat poveikio aplinkai klausimus.

Pagal 2007 m. ES ir JAV oro susisiekimo susitarimo 21 straipsnio 1 dalį 2008 m. gegužę pradėtos antrojo etapo derybos. 2007 m. ES ir JAV oro susisiekimo susitarimo 21 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad kiekviena sutarties šalis turi teisę sustabdyti naudojimąsi tam tikromis teisėmis, jei iki 2010 m. lapkričio 30 d. nebus sudarytas antrojo etapo susitarimas.

Po aštuonių antrojo etapo derybų raundų, 2010 m. kovo 25 d. susitarta dėl protokolo, kuriuo iš dalies keičiamas 2007 m. ES ir JAV oro susisiekimo susitarimas (toliau – Protokolas), projekto.

- **Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos**

Protokolu iš dalies keičiamas 2007 m. ES ir JAV oro susisiekimo susitarimas.

- **Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais**

Kaip nurodyta Komisijos komunikate „Bendrijos išorės politikos aviacijos srityje darbotvarkės rengimas“[1], derybų su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis antrojo etapo užbaigimas buvo vienas svarbiausių ES išorės politikos aviacijos srityje klausimų.

2009 m. lapkričio 3 d. ES ir JAV aukščiausiojo lygio susitikime patvirtintas Sąjungos politinis įsipareigojimas 2010 m. sudaryti antrojo etapo susitarimą, siekiant bendrojo tikslo – sumažinti kliūtis prekybai, investicijoms ir ekonominei veiklai.

Kadangi Protokole daug dėmesio skiriama aplinkos apsaugai, jis visiškai atitinka Sąjungos tikslą apriboti tarptautinės aviacijos poveikį klimato kaitai. Daug dėmesio skiriama ir Susitarimo socialiniam aspektui.

2. Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis ir poveikio vertinimas

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Konsultacijų metodai, pagrindiniai tiksliniai sektoriai ir bendras respondentų apibūdinimas

Derybų metu Komisija konsultavosi su suinteresuotosiomis šalimis, visų pirma reguliariuose oro vežėjų, oro uostų ir profesinių organizacijų atstovų konsultacinio forumo posėdžiuose.

Valstybės narės visą derybų laikotarpį aktyviai dalyvavo specialiojo komiteto ir ekspertų susitikimuose.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos atsižvelgta

Rengiant Sąjungos derybų poziciją deramai atsižvelgta į visas suinteresuotųjų šalių ir atskirų valstybių narių pastabas.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Taikant Protokolą Sąjungos vartotojams, oro susisiekimo bendrovėms, darbuotojams ir bendruomenėms bus suteikiama dar daugiau naudos. Komisijos užsakymu *Booz Allen Hamilton* atlikto tyrimo skaičiavimais, galima visiškai atviros aviacijos erdvės tarp ES ir Jungtinių Amerikos Valstijų ekonominė nauda – keletas milijardų eurų per metus[2].

---

1 COM (2005) 79 galutinis.

2 *Booz Allen Hamilton*, 2007 m. *The economic impacts of an Open Aviation Area between the EU and the US*, http://ec.europa.eu/transport/air/international_aviation/country_index/doc/final_report_us_bah.pdf

Kaip teigiama Komisijos (Prekybos generalinio direktorato) užsakymu atliktame *Ecorys* tyrime[3], dar labiau suderinus oro susisiekimo srityje taikomus teisės aktus, sektoriaus išlaidos galėtų labai sumažėti. Tame pačiame tyrime padaryta išvada, kad yra galimybių antrame derybų etape sudaryti sąlygas pakeisti ES ir JAV rinkos struktūrą ir taip padidinti oro susisiekimo sektoriaus pelningumą.

Straipsniu dėl socialinių aspektų užtikrinama, kad labiau atveriant rinką kartu bus taikomi aukšti darbo santykių standartai ir kad Protokolu nustačius naujų galimybių nebus ribojamos su darbo santykiais susijusios teisės.

Protokole numatyti tvirti abiejų šalių įsipareigojimai apriboti arba sumažinti tarptautinės aviacijos poveikį aplinkai. Glaudesnis bendradarbiavimas sprendžiant tarptautinės aviacijos poveikio aplinkai klausimus ir mažinant poveikį klimato kaitai padės užtikrinti, kad neigiami Protokolo taikymo padariniai aplinkai būtų kuo mažesni.

3. Teisiniai pasiūlymo aspektai

- **Siūlomų veiksmų santrauka**

Protokolu iš dalies keičiamas 2007 m. ES ir JAV oro susisiekimo susitarimas, į kurį įtraukiamos šios nuostatos:

- Abipusis teisinis įpareigojimas pripažinti kitos šalies normines nuostatas dėl oro susisiekimo bendrovių tinkamumo ir nacionalinės priklausomybės (naujas 6a straipsnis). Taip oro susisiekimo bendrovėms ir reguliavimo institucijoms bus labai sumažinta reguliavimo našta.

- Glaudesnis bendradarbiavimas siekiant apriboti tarptautinės aviacijos poveikį aplinkai (naujas 15 straipsnis). Bendradarbiavimas sprendžiant tarptautinės aviacijos poveikio aplinkai klausimus bus vykdomas ir tokiose srityse kaip tyrimai ir plėtra, oro eismo valdymo inovacijos ir veiklos koordinavimas tarptautiniuose forumuose. Šiuo požiūriu svarbu bendras darbas, kad būtų suderintos aviacijos išmetamiesiems teršalams taikomos rinkos priemonės. Bendradarbiavimas aplinkosaugos klausimais padės skaidriau taikyti triukšmingų operacijų apribojimus oro uostuose, kuriuose eismo intensyvumas didesnis kaip 50 000 ikigarsinių reaktyvinių civilinių lėktuvų skrydžių per metus.

- Aiškus socialinio aspekto ir aukštų darbo santykių standartų svarbos pripažinimas, taip pat glaudesnis bendradarbiavimas susitarimo socialinio poveikio klausimais (naujas 17a straipsnis).

- Jungtiniam komitetui suteikta daugiau įgaliojimų, įskaitant teisę spręsti nesuderinamų reguliavimo metodų problemą, sudaryti sąlygas dvišaliu pagrindu pripažinti priimamus sprendimus ir skatinti bendradarbiavimą įvairiose kitose srityse, įskaitant oro eismo valdymo, procedūrų supaprastinimo, saugumo, taip pat bendradarbiavimo su kitomis šalimis (naujos 18 straipsnio dalys).

---

[3] *Ecorys*, 2009 m. *Non-Tariff Measures in EU-US Trade and Investment – An Economic Analysis*. http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2009/december/tradoc_145613.pdf

- Daugiau galimybių patekti į rinką ir naujų investavimo galimybių suteikimas (naujas 21 straipsnis). Abi šalys įsipareigoja toliau šalinti kliūtis patekti į rinką. Jungtinis komitetas reguliariai vertins pažangą šioje srityje. Abi šalys nustatys bendradarbiavimo jungtiniame komitete tvarką, kuria būtų siekiama bendro tikslo pašalinti kliūtis patekti į rinką. Atlikus teisės aktų pakeitimus, kuriais Komisijai būtų suteiktas svarbesnis vaidmuo, susijęs su triukšmingų operacijų apribojimų ES oro uostuose, kuriuose eismo intensyvumas didesnis kaip 50 000 skrydžių per metus, nustatymo procedūrų stebėsena, ES oro eismo bendrovės galėtų naudotis papildomomis skrydžių tarp JAV ir trečiųjų šalių septintosios laisvės teisėmis, taigi trečiųjų šalių oro susisiekimo bendrovėms, kurias valdo ir kontroliuoja ES investuotojai, būtų pašalintos kliūtys patekti į JAV rinką. Atlikus JAV teisės aktų pakeitimus, kuriais būtų numatyta, kad JAV oro susisiekimo bendrovių didelė dalis nuosavybės teise ir veiksminga kontrolė galėtų priklausyti ES subjektams, ES leistų, kad ES oro susisiekimo bendrovių didelė dalis nuosavybės teise ir veiksminga kontrolė galėtų priklausyti JAV subjektams. Jei ES įvykdytų triukšmingų operacijų apribojimų stebėsenos reikalavimus, o JAV nepadarytų pažangos investicijų liberalizavimo srityje, ES turėtų teisę sustabdyti JAV oro vežėjų veiklą, ir atvirkščiai.

- Daugiau galimybių ES oro susisiekimo bendrovėms dalyvauti teikiant JAV Vyriausybės lėšomis finansuojamas oro susisiekimo paslaugas (naujas 3 priedas), kurias šiuo metu gali teikti tik JAV oro susisiekimo bendrovės (*Fly America*). ES oro susisiekimo bendrovės JAV Vyriausybės rangovams galės parduoti oro susisiekimo paslaugas bet kuriuo maršrutu, išskyrus JAV gynybos departamento finansuojamą oro susisiekimą.

Prie Protokolo pridedamame Konsultacijų memorandume pateikta naujų nuostatų, kuriomis siekiama užtikrinti dar glaudesnį bendradarbiavimą aviacijos saugumo ir konkurencijos politikos srityse, taip pat suaktyvinti bendras pastangas sprendžiant tarptautinės aviacijos poveikio aplinkai klausimus.

- **Teisinis pagrindas**

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 207 straipsnio 5 dalis kartu su 218 straipsnio 2 ir 5 dalimis.

- **Subsidiarumo principas**

Kai pasiūlymas nepriklauso išimtinei Sąjungos kompetencijai, taikomas subsidiarumo principas.

Valstybės narės negali deramai pasiekti pasiūlyme numatytų tikslų dėl toliau nurodytų priežasčių.

2007 m. ES ir JAV oro susisiekimo susitarimu nustatyta darni oro susisiekimo tarp Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų norminė bazė. Sąjungos lygmeniu sudarytą tarptautinę sutartį iš dalies pakeisti galima tik Sąjungos lygmeniu. Be to, Protokole numatytus tikslus galima pasiekti tik Sąjungos lygmeniu, nes jie susiję su tam tikromis sritimis, kurios priklauso išimtinei Sąjungos kompetencijai.

Sąjungos lygmeniu bus galima geriau pasiekti pasiūlymo tikslus dėl šių priežasčių:

Sąjungos lygmeniu sudarytą tarptautinę sutartį iš dalies pakeisti galima tik Sąjungos lygmeniu. Be to, Protokole numatytus tikslus galima pasiekti tik Sąjungos lygmeniu, nes jie susiję su tam tikromis sritimis, kurios priklauso išimtinei Sąjungos kompetencijai.

Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytų priežasčių.

Taikant Protokolą oro susisiekimo bendrovėms bus palengvinta reguliavimo našta ir sumažintos išlaidos. Juo sektoriui nebus nustatyta naujų įpareigojimų.

Valstybės narės toliau vykdys įprastas administracines užduotis tarptautinio oro susisiekimo srityje, tačiau vadovausis jau vienodai taikomomis bendrosiomis taisyklėmis.

Valstybės narės toliau vykdys administracines užduotis, susijusias su triukšmingų operacijų apribojimais ES oro uostuose. ES ir valstybės narės neprisiima didesnių įpareigojimų, susijusių su triukšmingų operacijų apribojimais, nei Triukšmo direktyvoje (2002/30/EB) nustatyti reikalavimai.

- **Pasirinkta priemonė**

Siūloma priemonė – tarptautinis susitarimas.

Kitos priemonės nebūtų tinkamos dėl toliau nurodytos priežasties.

Tarptautinį susitarimą galima iš dalies pakeisti tik tarptautiniu susitarimu.

4. Poveikis biudžetui

Pasiūlymas neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

2010/0113 (NLE)

Pasiūlymas

Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių atstovų sprendimas

dėl protokolo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Jungtinių Amerikos Valstijų oro susisiekimo susitarimas, pasirašymo ir laikino taikymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 5 dalį kartu su 218 straipsnio 2 ir 5 dalimis,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Į 2007 m. balandžio 25 ir 30 d. pasirašytą Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Jungtinių Amerikos Valstijų oro susisiekimo susitarimą (toliau – Oro susisiekimo susitarimas) įtrauktas abiejų šalių įsipareigojimas pradėti antrojo etapo derybas.

(2) Pagal to susitarimo 21 straipsnį Komisija Sąjungos ir valstybių narių vardu derėjosi dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiamas Oro susisiekimo susitarimas (toliau – Protokolas).

(3) Protokolas parafuotas 2010 m. kovo 25 d.

(4) Protokolas visiškai suderinamas su ES teisės aktais, visų pirma su ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema.

(5) Protokolas, dėl kurio Komisija derėjosi, turėtų būti Sąjungos ir valstybių narių pasirašytas ir laikinai taikomas, atsižvelgiant į tai, kad jis gali būti sudarytas vėliau.

(6) Būtina nustatyti tvarką, pagal kurią prireikus būtų nusprendžiama, kaip nutraukti laikiną Protokolo taikymą ir kaip imtis priemonių pagal Protokolu iš dalies pakeisto Oro susisiekimo susitarimo 21 straipsnio 5 dalį. Taip pat reikia nustatyti tvarką, pagal kurią būtų sustabdomas abipusis norminių nuostatų, susijusių su oro susisiekimo bendrovių tinkamumu ir nacionaline priklausomybe, pripažinimas ir įgyvendinamos tam tikros susitarimo nuostatos, įskaitant su aplinka susijusias nuostatas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis (Pasirašymas ir laikinas taikymas)

1. Sąjungos vardu patvirtinamas Protokolo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Jungtinių Amerikos Valstijų oro susisiekimo susitarimas (toliau – Protokolas) pasirašymas, atsižvelgiant į Tarybos sprendimą dėl Protokolo sudarymo. Protokolo tekstas pridedamas prie šio sprendimo.

2. Tarybos pirmininkas įgaliojamas paskirti asmenį (-is), įgaliotą (-us) Sąjungos vardu pasirašyti Protokolą, kuris bus sudarytas.

3. Iki Protokolo įsigaliojimo Sąjunga ir valstybės narės (kiek leidžiama pagal nacionalinius teisės aktus) Protokolą laikinai taiko nuo jo pasirašymo datos.

4. Sprendimą nutraukti laikiną Protokolo taikymą ir pranešti apie tai Jungtinėms Amerikos Valstijoms pagal Protokolo 9 straipsnio 2 dalį arba tokį pranešimą atšaukti Sąjungos ir valstybių narių vardu vieningai priima Taryba, vadovaudamasi atitinkamomis Sutarties nuostatomis.

2 straipsnis (Abipusio nuostatų pripažinimo sustabdymas)

Sprendimą sustabdyti abipusį norminių nuostatų, susijusių su oro susisiekimo bendrovių tinkamumu ir nacionaline priklausomybe, pripažinimą ir pranešti apie tai Jungtinėms Amerikos Valstijoms pagal Protokolu iš dalies pakeisto Oro susisiekimo susitarimo 6a straipsnio 2 dalį Sąjungos ir valstybių narių vardu vieningai priima Taryba, vadovaudamasi atitinkamomis Sutarties nuostatomis.

3 straipsnis (Jungtinis komitetas)

1. Jungtiniame komitete, įsteigtame pagal Protokolu iš dalies pakeisto Oro susisiekimo susitarimo 18 straipsnį, Sąjungai ir valstybėms narėms atstovauja Komisijos ir valstybių narių atstovai.

2. Sąjungos ir jos valstybių narių poziciją jungtiniame komitete Sąjungos išimtinės kompetencijos klausimais, dėl kurių nereikia priimti teisinę galią turinčio sprendimo, nustato Komisija; apie tokią poziciją iš anksto pranešama Tarybai ir valstybėms narėms.

3. Sąjungos ir jos valstybių narių poziciją dėl jungtinio komiteto sprendimų Sąjungos kompetencijos klausimais tvirtina Taryba, kuri kvalifikuota balsų dauguma priima sprendimą dėl Komisijos pasiūlymo, nebent pagal Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo nustatytas balsavimo procedūras būtų numatyta kitaip.

4. Sąjungos ir jos valstybių narių poziciją dėl jungtinio komiteto sprendimų valstybių narių kompetencijos klausimais tvirtina Taryba, kuri vienbalsiai priima sprendimą dėl Komisijos arba valstybių narių pasiūlymo, nebent valstybė narė per mėnesį nuo tos pozicijos patvirtinimo praneštų Tarybos generaliniam sekretoriatui, kad to sprendimo priėmimui jungtiniame komitete ji gali pritarti tik gavusi savo teisėkūros institucijų sutikimą, ypač atsižvelgiant į parlamentinio tikrinimo išlygą.

5. Sąjungos ir valstybių narių poziciją jungtiniame komitete teikia Komisija, išskyrus išimtinės valstybių narių kompetencijos klausimus, dėl kurių poziciją teikia Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė arba, jei Taryba taip nusprendžia, Komisija.

4 straipsnis (Sprendimai pagal Susitarimo 21 straipsnį)

Sprendimą neleisti kitos šalies oro susisiekimo bendrovėms dažniau vykdyti skrydžius ar pradėti veiklą naujose rinkose, kurioms taikomas Oro susisiekimo susitarimas, ir pranešti apie tai Jungtinėms Amerikos Valstijoms pagal Protokolu iš dalies pakeisto Oro susisiekimo susitarimo 21 straipsnio 5 dalį Sąjungos ir valstybių narių vardu vieningai priima Taryba, vadovaudamasi atitinkamomis Sutarties nuostatomis.

5 straipsnis (Komisijai teikiama informacija)

Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie visus prašymus arba pranešimus, jų pateiktus ar gautus pagal Protokolu iš dalies pakeisto Oro susisiekimo susitarimo 15 straipsnį (Aplinka).

Priimta Briuselyje […]

Tarybos vardu
Pirmininkas
[…]